

برنام‌ها

کلیدهای آموزش کودکان و نوجوانان

وقتی که فرزندان باهوش

نمره‌های کم می‌گیرند!

دکتر سیلویا ریم

مترجم: ناهید آزادمنش

www.saberinbooks.ir

سرشناسه	: ریم، سیلویا، ۱۹۳۵ - م.
عنوان و نام پدیدآور	: وقتی که فرزندان باهوش نمره‌های کم می‌گیرند! / سیلویا ریم؛ مترجم ناهید آزادمنش.
مشخصات نشر	: تهران، صابرین، کتابهای دانه، ۱۳۸۲.
مشخصات ظاهری	: ۳۰۶ ص، مصور.
فروست	: کلیدهای آموزش کودکان و نوجوانان.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۸۱-۴۵-۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا.
یادداشت	: چاپ نهم؛ ۱۳۹۸.
یادداشت	: عنوان اصلی:
	Why bright kids get poor grades: and what you can do about it
موضوع	: عقب‌ماندگی تحصیلی -- ایالات متحده
موضوع	: موفقیت تحصیلی -- ایالات متحده
موضوع	: شخصیت و موفقیت تحصیلی
شناسه افزوده	: آزادمنش، ناهید، ۱۳۴۰ - مترجم
رده‌بندی کنگره	: LC ۴۶۹۱/۹۷۷ ۱۳۸۲
رده‌بندی دیویی	: ۳۷۱/۹۵۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۷۰۳ - ۸۲ م

کتابهای دانه

مؤسسه انتشارات صابرین ۸۸۹۶۸۸۹۰

وقتی که فرزندان باهوش نمره‌های کم می‌گیرند!

دکتر سیلویا ریم

ناهد آزادمنش	مترجم
اکرم قیطاسی	مقابله با متن اصلی
احمد بروجردی	ویراستار
کاظم طلایی	طرح جلد
۱۰۰۰	تعداد
۱۳۹۸	چاپ نهم
فاطمه بابایی	حروفچینی و صفحه‌آرایی
باران	لیتوگرافی
اکسیر	چاپ جلد
پژمان	چاپ متن و صحافی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۸۱-۴۵-۸

ISBN: 978-964-6181-45-8

حقوق ناشر محفوظ است.

قیمت ۴۳۰۰۰۰ تومان

تقدیم به همسر عزیزم که بهترین مشوق من
در مسیر پریچ‌وخم زندگی است و به
فرزندان صبورم، مریم، مصطفی و مجتبی

فهرست مطالب

۷	سخن ناشر
۹	مقدمه مترجم
۱۱	مقدمه نویسنده
۱۵	بخش ۱: چرا کودکان باهوش نمی‌توانند نمره‌های خوبی بگیرند؟
۱۷	۱. کم‌آموزی تحصیلی چیست؟
۵۲	۲. خطرات اولیه
۷۵	۳. والدین به‌عنوان الگوهایی مؤثر
۱۲۷	۴. وابستگی و سلطه‌طلبی
۱۵۱	بخش ۲: چه کاری از دست شما برمی‌آید؟
۱۵۲	۵. تربیت والدین چگونه باشد تا کودک به سمت موفقیت حرکت کند؟
	۶. چگونه می‌توان سندرم کم‌آموزی را با استفاده از مدل سه وجهی معکوس کرد؟
۲۰۹	
۲۴۱	۷. چهار گام بعدی ارتباط، انتظارات، همانندسازی و اصلاح کمبودها
۲۵۲	۸. رفتار والدین با کودکان کم‌آموز وابسته
۲۶۷	۹. برای کودکان کم‌آموز سلطه‌طلب و سازگار، چه می‌توان کرد؟
۲۷۹	۱۰. برای کودکان سلطه‌طلب ناسازگار چه باید کرد؟

سخن ناشر

امروزه در جامعه ما والدین نقش ویژه‌ای در آموزش فرزندان خود به عهده گرفته‌اند. این امر از یک سو به احساس مسئولیت و نگرانی آن‌ها نسبت به آینده عزیزانشان مربوط می‌شود و از سوی دیگر ناشی از سهمی است که نظام آموزشی کشور و مدارس به عهده آن‌ها گذاشته‌اند.

به هر حال، اغلب پدران و مادران در برابر این مسئولیت خطیر از اطلاعات و دانش کافی برخوردار نیستند و مشتاق‌اند که بدانند چه باید بکنند.

مجموعه «کلیدهای آموزش کودکان و نوجوانان» که یک جلد از آن را در دست دارید، هدفش ارائه راهکارهای عملی و شیوه‌های مؤثری است که می‌تواند به والدین کمک کند تا فرزندانشان را در راه رشد علمی و آموزشی یاری کنند.

در ترجمه کتاب‌های این مجموعه و در موارد محدودی، مثال‌ها و جایگزین‌هایی که برای خواننده ایرانی آشناتر و قابل استفاده‌تر باشد، به کار گرفته شده است.

مقدمه مترجم

«چرا کودک باهوش من که همیشه مورد تحسین اطرافیان بوده و ذکاوت او در موارد زیادی برای همه افراد خانواده ثابت شده است، با کسب نمرات کم یا متوسط مرا دچار تعارض و ناراحتی می‌کند؟!» شاید این سؤال بسیار مهم برای شما هم که کودک یا کودگانی باهوش و تیزهوش را در دامان پُر مهر خود پرورده‌اید، مطرح باشد. کتابی که در دست دارید با هدف یافتن پاسخ‌های مناسب برای این سؤال مهم به بررسی نظریات و تجربیات متخصصان علم تعلیم و تربیت پرداخته است. خانم دکتر «سیلویا ریم» به عنوان متخصصی برجسته که از تجربیات وسیعی در زمینه چگونگی رفتار با کودکان باهوش و تیزهوش برخوردار است، در کتاب خود راهکارهایی را برای حل این معضل اساسی یعنی مقابله با عدم توفیق کودکان باهوش، ارائه کرده است.

تأکید اصلی این کتاب بر «سندرم کم‌آموزی» است. «سندرم» در علم پزشکی به مجموعه‌ای از مشخصه‌ها و علل مختلف گفته می‌شود که در ایجاد و بروز یک اختلال نقش دارند و نمی‌توان به‌وضوح مشخص کرد که کدام‌یک از این مشخصه‌ها به‌صورت خاص و یا به‌صورت ترکیبی از آن‌ها عامل ایجاد این اختلال هستند. به همین منظور بر «کم‌آموزی» که اختلالی است با علل مختلف، نام سندرم نهاده شده است. در طول مطالعه این کتاب متوجه خواهید شد که کم‌آموزی در کودکان باهوش و تیزهوش علل

بسیار زیاد و ناشناخته‌ای دارد که ما تنها به برخی از آن‌ها پرداخته‌ایم. دکتر «سیلویا ریم» کتاب خود را برای دو گروه مشخص از مخاطبین یعنی معلمان و والدین به رشته تحریر درآورده و به تفصیل راهنمایی‌هایی برای هر دو گروه ارائه کرده است. برای جلوگیری از حجیم شدن ترجمه فارسی کتاب قسمت‌های زیادی از متن اصلی به صلاح‌دید مترجم، خلاصه شده است. بنابراین کتاب حاضر مجموعه‌ای از تلخیص و ترجمه فصول مختلف کتاب اصلی است.

این مجموعه تنها به توصیه‌های خانم ریم برای والدین اختصاص یافته است و توصیه‌ها و راهکارهای مربوط به معلمان و اولیاء مدرسه باید در مجموعه‌ای جداگانه ارائه شود. مطمئناً مواردی که در این کتاب در زمینه برخورد والدین با چنین کودکانی ارائه شده است برای معلمان گرامی نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

در صورتی که علاقه‌مندید ما را از نظریات و پیشنهادهای خود در مورد این کتاب آگاه سازید می‌توانید با آدرس nazadmanesh@yahoo.com مکاتبه کنید.

ناهید آزادمنش

خرداد ۱۳۸۱

مقدمه نویسنده

سندرم^۱ کم‌آموزی، مشکلی همه‌گیر است. این مشکل در هر خانه و کلاسی وجود دارد و تنها با کمک والدین و معلمان حل می‌شود. عدم موفقیت مشکلی است که زندگی خانواده‌ها را آشفته می‌کند، بازدهی کلاس را به حداقل می‌رساند و انگیزه و احساس کنترل فردی را از کودک می‌گیرد. امیدوارم بتوانید از این کتاب برای معکوس کردن روند این سندرم در خانه‌هایتان استفاده کنید.

وقتی برای اولین بار نوزاد خود را در آغوش می‌گیریم، ترس، نگرانی و هراس از مسئولیت سنگین و جدید تربیت کودک، وجود ما را فرا می‌گیرد. در این لحظه، به یاد کودکی خود می‌افتیم و امیدمان این است که مشکلات بد دوران کودکی خود را برای فرزند خویش حل کنیم. ما از این مهم نیز آگاهیم که از بسیاری چیزها دربارهٔ تربیت کودک بی‌خبریم، ولی برای اینکه پدر و مادر خوبی باشیم، تصمیم می‌گیریم تا چیزهایی را در این زمینه فرا بگیریم

بالا تر از همهٔ این‌ها، برای کودکان آرزوی سلامتی، شادی، اعتماد به نفس و موفقیت داریم.

هر پاییز، کودکان با لبانی خندان، چشمانی درخشان، لباس‌هایی مرتب

---

۱. Syndrome مجموعهٔ علائم و نشانه‌هایی است که باهم دیده می‌شوند و می‌توان آن را حاکی از یک اختلال یا نابهنجاری خاص تلقی نمود.

و کیف‌هایی نو به مدرسه می‌روند. معلمان نیز خود را با اشتیاق برای سال جدید تحصیلی آماده کرده و منتظرند تا ببینند در سال جدید قرار است چه چیزی اتفاق بیفتد. آیا این بچه‌ها می‌توانند با اعتماد به نفس درس بخوانند و رشد کنند؟ کدام یک قرار است جزو بهترین‌ها باشد و کدام یک جزو پایین‌ترین‌ها خواهد بود؟ و کدام یک با به کار بستن بیشترین توانی که دارد، با انگیزه درس خواهد خواند؟

فعالیت‌های هر سال تحصیلی جدید، با سؤال‌ها، نامیدی‌ها و مشارکت معلمان در راهنمایی دانش‌آموزان، آغاز می‌شود. معلمان می‌خواهند تمام دانش‌آموزان خوب کار کنند و خوب درس بخوانند. آن‌ها می‌دانند که بچه‌های زیادی نیز هستند که اشتیاق چندانی برای درس خواندن ندارند. آنان نمی‌دانند که این بچه‌های درس‌نخوان را چگونه به طرف موفقیت سوق دهند.

مخاطبان این کتاب، هم والدینی هستند که برای موفقیت کودکانشان ارزش قائلند و هم معلمانی که برای ایجاد انگیزه در بچه‌ها تلاش می‌کنند. هدف من، کمک به والدین و معلمانی است که کارشان، راهنمایی بیشتر بچه‌ها و نوجوانانی است که دوست دارند افرادی باهوش و برجسته باشند، ولی نیاموخته‌اند که تنها راه موفقیت، ایجاد نظم فردی و استفاده درست از آموخته‌هایشان، فقط داشتن تعهد، التزام و پشتکار است.

در این کتاب مدلی سه‌وجهی ارائه کرده‌ام که به بچه‌ها، والدین و معلمان آن‌ها کمک می‌کند تا بتوانند روند کم‌آموزی را معکوس کنند. این مدل، براساس مشکلات واقعی زندگی در خانه و مدرسه شکل گرفته است. اگر بعضی از طرح‌های مطرح شده در این کتاب، حس نگرانی یا گناه را در شما ایجاد می‌کنند، به خاطر بسپارید که حتی بهترین والدین جهان نیز ممکن است اشتباه کنند. لطفاً همان‌طور که مشغول بررسی روش‌هایی برای حل مشکلات‌تان با بچه‌ها هستید، به کارهای خوب و درستی که تاکنون انجام داده‌اید، فکر کنید.

در این کتاب، مباحث مفصلی دربارهٔ مسئلهٔ مهم تأثیر رقابت بر موفقیت، مطرح شده است. همچنین، دربارهٔ اهمیت دسته‌بندی افراد موفق به گروه‌های مختلف و راه‌های متفاوتی که برای جلوگیری از ایجاد سندرم کم‌آموزی در هر گروه وجود دارد، بحث شده است. این مباحث، شامل اطلاعات زیادی برای راهنمایی والدین و معلمان است. تمامی مثال‌ها، واقعی و مبتنی بر تجاربی عملی است که از کار درمانگاهی با کودکان، خانواده‌ها و معلمان به دست آورده‌ایم.